

VI. Výživné

Úkoly:

1. Vymezte pojem výživné.
2. Co se rozumí výživným v tzv. širším slova smyslu?
3. Čím je dán rozsah výživného?
4. Zvažte, zda musí mít výživné tzv. spotřební charakter.
5. Posuďte vztah výživného a dobrých mravů.
6. Uveďte, ve kterých konkrétních případech se tento negativní předpoklad uplatní.
7. Kdy hovoříme o *potencionalitě* možností povinného, kdy o *fakticitě* a jaký význam tyto kategorie pro oprávněného mají?
8. Uveďte, co je to podnikatelské riziko a jaký může mít význam pro stanovení vyživovací povinnosti.
9. Vysvětlete uplatnění tzv. nevyvratitelné domněnky o výši příjmů osoby samostatně výdělečně činné (rodiče, event. prarodiče).
10. Zabývejte se problematikou sociální potřeby, na straně:
  - a) povinného,
  - b) oprávněného.
10. Uveďte, jakou roli může hrát skutečnost, že je povinný ve výkonu trestu odnětí svobody a nemá možnost pracovat, event. nechce pracovat.
11. Posuďte, jak se mění postavení dítěte, pokud nabude zletilosti dosažením věku 18 let nebo uzavřením manželství a pokud dovrší 26 let.
12. Jakou roli hraje fakt, že má nezletilé dítě vlastní majetek, event. značné příjmy např. z filmových rolí.
13. Uveďte, kdy je opodstatněné stanovit povinnému výživné tak, aby z něj mohly být utvářeny úspory.

14. Vysvětlete pojem *tezaurace* výživného. Za jakých podmínek je opodstatněná?
15. Co znamená zákonný požadavek vyjádřený slovy „aby hmotná a životní úroveň byla zásadně stejná“?
16. Jakou roli hraje tzv. podstatná změna poměrů?
17. Je možné stanovené výživné měnit, tj. snížit nebo zvýšit, nebo dokonce zrušit?
18. Ve kterých případech se tzv. spotřebované výživné nevrací?
19. Uveďte, jaký význam má oddělené bydlení manželů (odluka) pro stanovení výživného. Jaké jsou vazby na institut společného jmění manželů?
20. Uveďte, jak chrání zákon ekonomicky slabšího manžela v případě rozvodu.
21. Je možné spojit řízení o rozvod manželství s řízením o výživné manželky, event. rozvedené manželky?
22. Jaký je rozdíl mezi právy neprovdané matky a právy těhotné ženy v majetkové sféře (§ 95 zákona o rodině)?
23. Uveďte, jakým způsobem plní vyživovací povinnost rodiče ke svým dětem, které byly umístěny do náhradních rodin na základě různých institutů.

Příklady k řešení

1) Rozsudkem okresního soudu ze dne 10. 2. 1999 bylo otci uloženo přispívat na výživu nezletilého Jakuba Slezáka částkou 1.800,- Kč měsíčně.

V řízení o zvýšení výživného, zahájeném dne 28. 11. 2004, se matka domáhala, aby otci bylo zvýšeno výživné s účinností od 1. 9. 2001, a to na výši 2.500,- Kč, od ledna 2004 pak na částku 3.700,- Kč. Uvedla, že příjem otce se od roku 2004 podstatně zvýšil, zatímco její poměry se nezměnily. Otec souhlasil se zvýšením výživného, ale pouze od listopadu 2003, kdy skutečně došlo ke změně jeho finančních poměrů, a to na částku 3.000,- Kč. Namítal, že by mu jinak vznikl velký nedoplatek na výživném, který by výrazně snížil jeho životní úroveň a i životní úroveň jeho nové rodiny. Vznosl také námitku promlčení nároku dítěte.

Posuďte úspěšnost námitky promlčení a uveďte, od kterého data by bylo v tomto případě možné zvýšit výživné, příp. v jakém směru by si měl soud doplnit dokazování.

2) Matka nezletilé Jany Horové se domáhala zvýšení výživného pro dceru z důvodu, že potřeby nezletilé se úměrně zvýšily s přibývajícím věkem. Mimo to se nezletilá aktivně věnuje sportu, pro který má předpoklady, a tím jsou náklady na její potřeby vyšší.

Matka soudu prokázala, že její průměrný čistý měsíční příjem činí 15.500,- Kč. Jde-li o příjmy otce jako podnikatele, matka uvedla, že je nezná. Otec u jednání prohlásil, že je společníkem obchodní společnosti, která je v současné době ve ztrátě, a že se zvýšením výživného nesouhlasí, neboť nemá dostatečný příjem. Předložil daňové priznání, podle něhož jeho základ daně z příjmu činil v loňském roce 105.000,- Kč.

V řízení bylo zjištěno, že poslední úprava výživného byla provedena před pěti lety, kdy nezletilá nastupovala povinnou školní docházku. Výživné bylo stanoveno částkou 1.700,- Kč. Dále bylo zjištěno, že nezletilá se aktivně věnuje lyžování a tenisu, má pro tyto sporty předpoklady a úspěšně se umísťuje v řadě žákovských soutěží.

a) Uveďte, jaká hlediska jsou rozhodná pro určení výše výživného a na základě toho posuďte úspěšnost návrhu.

b) Zabývejte se rovněž otázkou úspěšnosti návrhu, kdyby otec měl pouze příjmy ze závislé činnosti ve výši 18.000,- Kč měsíčně a po rozvodu s matkou Jany mu přibyly další vyživovací povinnosti ke dvěma nezletilým dětem útlého věku.

3) Nezletilý Adam Karásek se narodil za trvání manželství dne 16. 12. 1999. Manžel matky úspěšně popřel otcovství k nezletilému. Rozsudek nabyl právní moci dne 18. 6. 2001.

Dne 15. 11. 2001 byl podán opatrovníkem nezletilého návrh na určení otcovství a úpravu práv a povinností k nezletilému vůči odpůrci Jiřímu Novákovi. Řízení se v důsledku pátrání po místě pobytu odpůrce a provádění dokazování protáhlo až do 2. 5. 2004, kdy byl vynesena rozsudek, že Jiří Novák je otcem nezletilého Adama Karáska. Současně bylo rozhodnuto, že nezletilý se svěřuje do výchovy matky a otcí bylo stanoveno výživné v částce 1.500,- Kč.

Uveďte, od kterého data bylo možné stanovit nově určenému otcí výživné.

4) Pan Jaromír Komárek se domáhal zrušení vyživovací povinnosti vůči odpůrci - svému zletilému synovi Janovi. V odůvodnění návrhu uvedl, že odpůrce mohl již dokončit učební poměr a nastoupit do zaměstnání a že by další trvání vyživovací povinnosti bylo v rozporu se zásadami morálky.

Odpůrce navrhl zamítnutí návrhu s tím, že v současné době nemá vlastní příjem a vyučen bude až během příštího roku.

V řízení bylo zjištěno, že odpůrce, ještě jako nezletilý, v podnapilém stavu, do něhož se sám přivedl, uzavřel s kamarády sázku, že přejde most po zábradlí. Z mostu spadl, utrpěl těžký úraz, na jehož následky se dosud léčí. Nemá žádný vlastní příjem a v současné době jej živí matka. Dále bylo zjištěno, že manželství rodičů odpůrce bylo rozvedeno v době, kdy odpůrci byly pouze čtyři roky. Od té doby se otec s odpůrcem nestýkal, platil pouze výživné.

Posuďte, zda jsou v daném případě splněny podmínky pro zrušení vyživovací povinnosti.

5) Navrhovatelka Eva Pokorná podala 9. 12. 2004 podala u soudu návrh na určení výživného manželky proti svému manželovi Martinovi Pokorném. Uvedla, že s manželem nežijí ve společné domácnosti, protože se dne 1. 6. 2004 odstěhovala do bytu svého přítele. V současné době ona i její přítel pobírají pouze podporu v nezaměstnanosti. Pan Martin Pokorný soukromě podniká a dosahuje velmi vysokých příjmů. Další vyživovací povinnost nemá. Vzhledem k tomu, že hmotná a kulturní úroveň manželů je značně rozdílná, žádá manželka, aby soud rozhodl o výživném manželky ve výši 5.000,- Kč měsíčně od doby, kdy podala tento návrh.

Posuďte oprávněnost návrhu paní Evy.

6) Manželství Jitky a Michala Komárkových bylo rozvedeno a tento rozsudek nabyl právní moci dne 4. 1. 2004.

Návrhem ze dne 1. 3. 2004 se paní Jitka Komárková obrátila na soud, aby rozhodl o výživném. Uvedla, že po dobu trvání manželství se vždy řádně starala o chod domácnosti a o výchovu tří dětí. V důsledku toho ztratila svou původní kvalifikaci. Její současný zdravotní stav je také velmi nepříznivý. Výše uvedené manželství trvalo 27 let a bylo po celou dobu v podstatě spořádané, s běžnými problémy, a to až do doby, kdy si manžel našel o dvacet let mladší partnerku, se kterou očekává narození dítěte.

Posuďte důvodnost přiznání výživného. Stanovte, od kdy je možné přiznat výživné a které skutečnosti musí soud vzít do úvahy.

7) Návrhem ze dne 29. 11. 2004 se paní Lenka Michnová domáhala stanovení vyživovací povinnosti vůči svému manželovi ve výši 3.800,- Kč měsíčně. V návrhu uvedla, že její průměrný čistý měsíční příjem činí 12.500,- Kč. Z toho hradí veškeré výdaje spojené s užíváním bytu ve výši cca 4.000,-Kč měsíčně, nakupuje potraviny, čisticí prostředky apod. Přesná výše manželova příjmu jí není známa, domnívá se, že činí kolem 16 000,- Kč měsíčně. Uvedla, že manžel z tohoto příjmu hradí leasingové splátky na auto, které však používá pouze pro svou potřebu a odmítá jí čímkoli přispět, protože že je schopna sama se živit.

a) Vysvětlete rozdíl mezi vyživovací povinností mezi manžely a povinností hradit náklad společné domácnosti.

b) Posuďte úspěšnost návrhu.

8) Žalobkyně, slečna Markéta Minářová, se svým návrhem ze dne 15. 10. 2004 domáhala, aby byla žalovanému, panu Karlu Vodovi, uložena povinnost zaplatit jí částku 34.800,- Kč jako náklady spojené s těhotenstvím a na výbavičku pro dítě, které se narodilo 26. 8. 2004. Dále žádala výživné po dobu dvou let, počínaje červencem 2004 v částce 2.500,- Kč.

V návrhu uvedla, že žalovaný je pravděpodobným otcem jejího dítěte, ona sama není a nikdy nebyla provdána. S žalovaným se intimně stýkala v době rozhodné pro početí dítěte v září až listopadu 2003.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě připustil, že se s Markétou Minářovou dvakrát intimně stýkal v září 2003. Uvedl, že si přesně termín nepamatuje, soudí však, že to bylo někdy kolem 10. září. Jakékoliv další styky s žalobkyní v jiné době popřel a také popíral, že by byl otcem dítěte.

Posuďte úspěšnost návrhu.

Judikatura

R 14/1966: Odůvodněné potřeby, k nimž soud přihlíží při určení výživného na dítě, jsou různé podle okolností konkrétního případu. Jsou odvislé především od věku a zdravotního stavu dítěte, jeho fyzické a duševní vyspělosti, způsobu a obsahu jeho přípravy na budoucí povolání a celkovému uplatnění ve společenském životě, výše event. vlastních příjmů apod.

Odůvodněné potřeby jsou však odůvodňovány i schopnostmi a možnostmi rodičů. Jsou-li reálné schopnosti a možnosti rodičů velmi omezené, jsou odůvodněnými pouze běžné potřeby dítěte, které nepřesahují obvyklou základní míru “všech nezbytných potřeb nutných pro život kulturního člověka”. Jsou-li reálné možnosti a schopnosti rodičů velmi široké, jsou odůvodněnými též další potřeby dítěte, které nejsou nezbytné, ale prospěšné všestrannému vývoji dítěte.

R 44/1966: Jestliže je určována vyživovací povinnost i za dobu minulou, pak nesmí být opominuto zjištění, jaké částky byly rodičem na výživném již poskytnuty, zda tyto částky odpovídaly hlediskům uvedeným v § 96 odst. 1 zák. o rod., zda rodič nepřispíval případně na výživu nezletilých dětí i jinak, např. naturálně, což by bylo nutné též hodnotit. Přitom by bylo ovšem nutno uvážít, zda nešlo pouze o příležitostná plnění v době styku otce s dětmi, která by svou povahou nepřekračovala výdaje, jež nelze na výživné započítat proto, že šlo o běžné dárky, či jiná podobná plnění, která nesměřovala k uspokojování odůvodněných potřeb nezletilých dětí. Ani tehdy, když se rodiče dohodnou o výživném i o počátku jeho plnění ze strany povinného, nemění se nic na povinnosti soudu zkoumat při schvalování dohody ve smyslu § 50 odst. 2, § 26 odst. 2 zák. o rod. (nyní § 26 odst. 3) zda dohodnutý počátek vyživovací povinnosti odpovídá dosavadnímu plnění výživného rodiči.

R 86/1967: Ustanovení zákona o rodině, které stanoví vyživovací povinnost rodiče, nezakládají nárok rodiče na vrácení částek vynaložených na výchovu a výživu dítěte. Smír, jehož obsahem by byl závazek k náhradě nákladů vynaložených v rámci zákonné vyživovací povinnosti, by byl neplatný.

R 100/1967: Schopnost dítěte k tomu, aby se živilo samo, není závislá na dosažení určité věkové hranice, není tedy důvodem k tomu, aby bylo plnění vyživovací povinnosti rodičů k dětem omezováno předem dosažením určité věkové hranice (např. nabytím zletilosti).

R 102/1967: Vyživovací povinnost k dítěti předchází vyživovací povinnosti k rodičům.

R 16/1968: Zánik vyživovacej povinnosti nemôže zpôsobit' skutočnosť, že maľoletá je schopná akejkoľvek zárobkovej činnosti, bez ohľadu na jej odôvodnené záujmy, schopnosti, zdravotný stav a celkovú telesnú spôsobilosť, ako i bez ohľadu na spoločenskú potrebu takejto práce.

R 52/1968: V rozhodnutí, jímž je žalovaný určen otcem nezletilého dítěte, upraví soud zpravidla nejen výživu, ale i výchovu dítěte (§ 113 odst. 3 o.s.ř.). Při rozhodování o vyživovací povinnosti žalovaného k dítěti, k němuž úspěšně popřel otcovství manžel matky, je třeba vycházet z toho, že manžel matky byl považován až do pravomocného skončení řízení o popření otcovství za otce dítěte a trvala jeho vyživovací povinnost k dítěti. Z tohoto důvodu je úkolem soudu nejprve zjišťovat, v jakém rozsahu plnil manžel matky na výživu dítěte a teprve podle těchto zjištění rozhodnout o vyživovací povinnosti žalovaného.

R 76/1968: Ojedinělý příjem dítěte (např. v době školních prázdnin), které se jinak připravuje studiem na budoucí povolání, neovlivňuje zpravidla vyživovací povinnost rodičů.

R 5/1969: Pro určení výše výživného k nezletilému dítěti jsou rozhodné reálné výdělečné schopnosti a možnosti každého z rodičů, jež jsou dány nejen jejich subjektivními vlastnostmi (fyzickou zdatností, vzděláním, pracovní zkušeností), ale i okolnostmi objektivního rázu, zejména existencí pracovních příležitostí přiměřených uvažovaným vlastnostem rodičů.

R 35/1969: V rozpore s ustanovením § 96 odst. 1 zák. o rod. je určení výživného pre maloleté dieťa povinnému rodičovi, ktorý sa pripravuje sústavne na budúce povolanie riadným študiom a je sám odkázaný - vzhľadom na to, že štipendium a iné vlastné príjmy nestačia na krytie jeho odôvodnených potrieb - na svojich rodičov.

R 73/1969: Krátkodobý pobyt nezletilého dítěte u rodiče, jemuž nebylo svěřeno do výchovy, není zpravidla důvodem dočasného zproštění tohoto rodiče povinnosti platit výživné.

R 74/1969: Schopnost nezletilého dítěte žít se samostatně nelze posuzovat jen se zřetelem k dosaženému věku a stupni tělesné a duševní vyspělosti, ale i se zřetelem k tomu, jak je nezletilé dítě po mravní a charakterové stránce připraveno - jmenovitě výchovným působením rodičů - podílet se svou činností na společensky užitečné práci. Je-li nutné zařazení dítěte vzhledem k nedostatkům v jeho chování do výchovného zařízení (ústavní nebo ochranná výchova), v němž dítě nemá možnost opatřit si prostředky k obživě vlastní prací, není dítě schopno žít se samo a trvá vyživovací povinnost rodičů k němu.

R 69/1971: Pri určení výživného pre maloletého, ktorý je v učebnom pomere a je ubytovaný a stravovaný v učilišti, treba zistiť, aké hmotné a finančné zabezpečenie maloletému toto učilište poskytuje, či mu hradí cestovné a výdaje na návštevu rodičov, na dovolenku apod. Výživné nie potom možné obmedziť iba na potreby bývania, stravovania a šatenia, ale slúži aj pre kulturné, športové, rekreačné a iné potreby na zabezpečenie všestranného vývoja dieťaťa.

R 29/1974: Žádnému kogentnímu ustanovení čs. právního řádu neodporuje, stanoví-li československý soud povinnost platit výživné v peněžní jednotce (měně) státu, na jehož území má bydliště osoba povinná k plnění výživného, když nezletilý oprávněný z této vyživovací povinnosti je československým občanem a má bydliště na území ČSSR. Přitom je třeba, aby v odůvodnění soudního rozhodnutí bylo uvedeno, jakým způsobem soud dospěl k vyčíslení povinnosti platit výživné v cizí měně ve srovnání s tím, jakého výživného se takto dostane oprávněnému v čs. korunách.

R 18/1975: V řízení o výživném dítěte za dobu nezletilosti dítěte je druhý z rodičů účastníkem řízení i poté, když už dítě dosáhlo zletilosti. Dosažení zletilosti dítěte má ten důsledek, že v řízení podle ustanovení § 176 o.s.ř. se může jednat již jen o nárocích po dobu nezletilosti dítěte, že v řízení vystupuje zletilé dítě samo (samozřejmě odpadá jeho zastoupení kolizním opatrovníkem) a že i plnění dávek výživného, jež byly splatné za nezletilosti, třeba stanovit přímo vůči dítěti. Dosažení zletilosti dítěte v průběhu řízení o výživném však nemá ten důsledek, že by matka dítěte přestala být účastnicí řízení, pokud jde o projednání výživného dítěte za dobu do jeho zletilosti, a má proto také právo se odvolat proti rozhodnutí o těchto dávkách výživného.

R NS ČSSR 78/1979: Při určování výživného dětí je třeba zásadně přihlížet ke všem druhům stipendií.

U prospěchového stipendia se k němu přihlíží v menší míře, a to v současné závislosti buď na odůvodněné vyšší potřebě oprávněného nebo na větší možnosti a schopnosti osoby povinné k plnění výživného.

R 26/1980: Při zjišťování schopností a možností osoby povinné k plnění výživného, jde-li o osobu, která má bydliště v cizině, nestačí, spokojí-li se soudy jen se zjišťováním výše příjmů takové osoby, aniž by jejím výsledkem jako účastníka řízení (§ 125 a 131 o.s.ř.), případně dalším dokazováním, byly podrobně objasněny ty okolnosti, které plně dokreslují potřebné životní náklady této osoby (plnění další vyživovací povinnosti, náklady na bydlení, stravování, kulturní potřeby apod.), jež jsou určujícími pro životní úroveň člověka v prostředí a ve společenských a hospodářských poměrech, v nichž žije.

R 27/1980: Při posuzování schopností a možností rodiče ve smyslu ustanovení § 96 odst. 1 zákona o rodině nejsou rozhodné jeho skutečné výdělečné (majetkové) poměry, ale jeho reálné výdělečné (popř. i majetkové) poměry, dané mj. jeho fyzickým stavem, nadáním, množstvím získaných vědomostí a pracovních zkušeností.

Zjistí-li soud, že rodič změnil dosavadní zaměstnání za méně výhodné, zkoumá pečlivě, zda se tak stalo z důležitého důvodu - např. ze zdravotních důvodů, z důvodu odchodu rodiče z funkce, pro jejíž výkon nemá kvalifikaci, z důvodů organizačních změn, z důvodu změny bydliště. Není-li tomu tak, vychází z příjmů rodiče před změnou zaměstnání.

R 4/1982: Vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu, ktoré uzavrelo manželstvo, trvá ako podpôrná vo vzťahu k vzájomnej vyživovacej povinnosti manželov. Rodičia plnia vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu len vtedy, ak ju manžel nie je schopný plniť vobec, alebo nie v plnej miere.

R 85/1983: Jestliže během řízení o určení vyživovací povinnosti k nezletilému dítěti (§ 50 a § 86 odst. 1 a 2 zák. o rod.) dítě nabude zletilosti, rozhodne soud péče o nezletilé o nároku dítěte na výživné i za dobu jeho zletilosti, přihlížejte k rozhodným skutečnostem nastalým do dne rozhodnutí soudu (§ 154 o.s.ř.).

R 30/1990: Při určování rozsahu vyživovací povinnosti k nezletilým dětem je třeba mít na zřeteli, že zajištění této výživy se týká nejen výživy ve vlastním slova smyslu, ale všech nezbytných potřeb pro život kulturního člověka.

Proto je potřebné, aby rodiče poskytovali podle svých schopností a možností tolik prostředků na výživu dětí, aby z nich byly uspokojené osobní potřeby dítěte, jak pokud jde o výživu, tak i o potřeby na prohlubování vzdělání, rozvoj zájmů a zálib, na přípravu na povolání. Zákonná kritéria pro určování rozsahu výživného nezletilých dětí jsou stejná a jednotná, avšak jednotlivé případy určování rozsahu se od sebe liší v podkladech rozhodujících pro toto určení. Proto ke zkvalitnění rozhodování o výživném má především význam zjišťování skutečného stavu věci, jeho všestranné hodnocení.

Jako pomůcka může přicházet pro toto určování obecné vyjádření odůvodněných potřeb nezletilých dětí v určitých věkových kategoriích pro období jednoho měsíce pevným peněžním ekvivalentem. Samozřejmě však v každé konkrétní věci je třeba přihlížet ke zvláštnostem konkrétního případu ve smyslu kritérií stanovených zákonem.

Soudy mají při určování výživného přihlídnout i k tomu, do jaké míry se potřeby dítěte uhrazují z přídavků na děti, které se na ně poskytují, přičemž se ovšem do určení výživného tyto přídávky na děti nezapočítávají.

Ojedinele mají nezletilé děti zvýšené odůvodněné potřeby např. z důvodu svého nepříznivého zdravotní stavu.

R 5/1991: Ze zákona o rodině nelze dovodit povinnost rodiče poskytovat kromě měsíčního výživného na nezletilé dítě ještě další jednorázový příspěvek na

úhradu některých osobních potřeb nezletilce. Ke změně výživného lze přistoupit za předpokladů uvedených u ustanovení § 99 odst. 1 zákona o rodině.

Účelem výživného je uhrazování nejen průběžně se vyskytujícími (běžnými) potřeb nezletilého dítěte, ale všech potřeb prospěšných jeho všestranného vývoji. Tomu je přizpůsobena i splatnost výživného ve formě pravidelných plnění v jednotlivých obdobích, i když nelze vyloučit rozdílnost odůvodněných potřeb nezletilého dítěte v jejich průběhu. Podle ustanovení § 97 odst. 1 zákona o rodině se výživné platí v pravidelných opětvujících se částkách, které jsou splatné vždy na měsíc dopředu. Při rozhodování soudu o výživném z hledisek uvedených v ustanovení § 85 odst. 2, 3 a § 96 odst. 1 zákona o rodině je třeba uvažovat též potřeby vyskytující se nepravidelně za delší období (např. potřeby na prázdninový pobyt dítěte), popřípadě potřeby zcela nahodilé, jejichž uspokojení vyžaduje zpravidla vyšší náklady než činí výživné stanovené na dané období, pokud tyto náklady nebudou důvodem ke změně výživného podle ustanovení § 99 odst. 1 zákona o rodině a § 163 o.s.ř. Uvedené potřeby však nemohou odůvodnit změnu stanovené splatnosti výživného, např. v tom smyslu, že by oprávněný mohl požadovat při očekávání výskytu zvýšených potřeb výživné na více období najednou, byť by to vyžadovala mimořádná situace.

Zákon o rodině neupravuje ukládání jednorázového dalšího příspěvku na výživu dítěte a povinnost rodiče přispívat na potřeby svého dítěte nad rámec stanoveného výživného nelze dovodit ani ze zásady úměrnosti životní úrovně dítěte a životní úrovně jeho rodičů. K této zásadě jsou soudy povinny přihlížet při určování výživného podle hledisek vyjádřených v ustanoveních § 85 odst. 2, 3 a § 96 odst. 1 zákona o rodině, a pokud to schopnosti a možnosti povinného rodiče umožňují, stanoví výživné tak, aby mohly být uspokojeny též další potřeby dítěte, je-li to prospěšné jeho všestrannému vývoji. Ke změně rozsahu vyživovací povinnosti lze přistoupit jen za splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 99 odst. 1 zákona o rodině a § 163 o.s.ř.

Rc 11/1993: Za pokračování přípravy dítěte na budoucí povolání lze, s přihlédnutím k nedostatku vhodných pracovních příležitostí pro absolventy škol, považovat dvouleté pomaturitní studium, jehož ukončení umožní absolventu najít si zaměstnání i v jiném oboru, než na který byla příprava dítěte dosud zaměřena.

KS v Českých Budějovicích 7 Co 214/1994: Výživné pro nezletilé dítě bydlící v České republice vůči otci žijícímu ve Slovenské republice určí soud zpravidla v českých korunách.

KS v Hradci Králové, 13 Co 588/1994: Při rozhodování o výživném je třeba zvažovat také potřeby vyskytující se nepravidelně nebo nahodile, avšak tyto potřeby nezletilého dítěte nemohou odůvodnit rozhodnutí o příspěvku na mimořádné výdaje, ale je nutno k nim přihlížet při určení výše výživného podle hledisek obsažených v ustanovení § 85 odst. 2 a 3 a § 96 odst. 1 zák. o rod.

KS v Hradci Králové, 18 Co 8/1996: Postavení otce při výkonu civilní služby je co do hmotného zabezpečení v podstatě rovnocenné hmotnému zabezpečení občana vykonávajícího základní vojenskou službu. Otec není povinen z dávek, představujících toto zabezpečení, platit výživné, zejména když dítě namísto výživného získalo nárok na zaopatřovací příspěvek.

Rozsudek NS 2 Tzn. 172/1996: Za výživné nelze považovat příležitostná plnění v době styku otce s dětmi, která svou povahou nepřekračují výdaje, jenž nelze na výživné počítat proto, že šlo o běžné dárky či jiná podobná plnění, která nesměřovala k uspokojování odůvodněných potřeb nezletilých dětí ve smyslu § 96 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

R 17/1994: Jde-li o rodiče, který je podnikatelem, vychází soud při posuzování jeho výdělkových možností pro účely stanovení výživného ze stavu příjmů, kterých dosáhl tento rodič podle svého daňového přiznání a jak je uvedl ve své výpovědi účastníka řízení (§ 131 o.s.ř.), potvrzených pak i zprávou od příslušného daňového orgánu k doložení správnosti výpovědi rodiče.

Je ovšem třeba provést i další dokazování ke zjištění schopností tohoto rodiče z hlediska ustanovení § 85 odst. 2 a § 96 odst. 1 zák. o rod., aby byly objasněny jeho celkové majetkové poměry.

KS v Ostravě 10 Co 361/1995:

1. Jestliže je zjištěno, že příjmy rodiče, který je podnikatelem, po odečtení výdajů (nákladů) na jejich dosažení, zajištění a udržení jsou mimořádně nízké či dokonce vznikla daňová ztráta, je třeba provést další dokazování ke zjištění schopností a možností tohoto povinného rodiče ve smyslu ustanovení § 85 odst. 2 a § 96 odst. 1 zákona o rodině. Zejména je nutno zabývat se tím, jaký charakter mají jednotlivé výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatněné rodičem v daňovém přiznání a zda k některým z nich při zkoumání možností takového rodiče k plnění jeho vyživovací povinnosti k dítěti nelze přihlídnout stejně jako k jeho ostatním příjmům po odečtení zbylých výdajů na jejich dosažení, zajištění a udržení.

2. Protože fyzická osoba provozující podnikatelskou činnost, která prokazuje pro daňové účely své výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, je jako účetní jednotka povinna vést peněžní deník obsahující mimo jiné údaje o výdajích celkem a v členění požadovaném pro daňové účely, je možno potřebná zjištění o charakteru výdajů rodiče zjistit z tohoto peněžního deníku, který si soud od rodiče vyžádá.

R 72/1963: Není vyloučeno, aby vyživovací povinnost byla splněna ve formě úkonů pro osobu oprávněnou.

R 38/1967: Při rozhodování o vyživovací povinnosti dítěte vůči rodiči (§ 87 ZOR) nebude sice v rozsudku výslovně vyjádřena výše vyživovací povinnosti dítěte, vůči němuž nárok rodiče uplatněn nebyl, soud si ovšem musí vyřešit otázku vyživovací povinnosti a její výše ohledně všech povinných ve smyslu ust. § 87 odst. 2 ZOR.

R 3/1978: Návrh na určení vyživovací povinnosti mezi manžely má obsahovat údaje o tom, zda manželství dosud trvá, zda manželé žijí ve společné domácnosti, zda mají nezletilé děti, jaké jsou jejich osobní, zdravotní a majetkové poměry a důvody, proč je nárok na určení výživného uplatňován, dále důkazy, jejichž provedení se navrhuje, i konkrétní návrh rozsudečného výroku obsahující rozsah uplatňovaného nároku a dobu, od níž je nárok uplatňován. U žen středního věku a starších žen převažuje jako uplatňovaný důvod nemoc z ní vyplývající neschopnost obstarávat si prostředky na úhradu vlastních potřeb výdělečnou činností. U žen důchodového věku pak bývá uplatňována skutečnost, že celý život žily v domácnosti, staraly se o manžela, o děti a o domácnost, a nyní nemají žádnou kvalifikaci nebo svou původní kvalifikaci ztratily, popřípadě vzhledem k věku a zdravotnímu stavu nemohou získat zaměstnání. V řadě případů manželky žádají o vyrovnání životní úrovně manželů. Požadavek, aby manželé měli stejnou životní úroveň, je zdůvodněn jejich stejným postavením v manželství, v rodině a společnosti a vyplývá i z jejich stejných práv a povinností. Třebaže manželé opatřují potřeby rodiny podle svých schopností a možností, které nemusí být a zpravidla nejsou stejné, podílejí se stejnou měrou na hospodářských výsledcích své činnosti a mají proto právo na stejnou životní úroveň. Zásada stejné životní úrovně neznamena ovšem mechanickou možnost mezi manžely, kterou by bylo možné vyvozovat jen z jejich výdělků. I pro vyživovací povinnost podle ustanovení § 91 zák. o rodině platí ustanovení § 96 odst. 1 zák. o rodině, podle něhož při určení výživného

soud přihlédne k odůvodněným potřebám oprávněného, jakož i ke schopnostem a možnostem povinného. Má-li soud rozhodovat o výživném mezi manžely podle uvedených zákonných hledisek, pak nestačí zjistit jen výši příjmů manželů, ale je třeba zjišťovat v jednotlivém případě nejen osobní, rodinné a majetkové poměry každého z nich, ale i konkrétní míru potřeb danou povahou práce, způsobem života, zdravotním stavem každého z manželů, popřípadě jinými závažnými okolnostmi. Podle ustanovení § 91 odst. 2 věta první zák. o rodině musí soud přihlédnout k péči o společnou domácnost, protože není bez významu, jestliže manželé nevedou společnou domácnost, společně neusilují o zajištění potřeb rodiny. I když zákon ukládá soudu, aby přihlédl k péči o společnou domácnost, není pochybností o tom, že se zřetelem k ustanovení § 19 zák. o rodině musí soud uvážit i péči o nezletilé děti. Teprve po zjištění všech uvedených skutečností může soud dojít ke správnému závěru o zásadě stejné hmotné a kulturní úrovni manželů. Ve věci vyživovací povinnosti mezi manžely musí soud důsledně z vlastní iniciativy zjišťovat skutečný stav věci i z toho hlediska, zda přiznání výživného není v rozporu s ustanovením § 96 zák. o rodině. Je-li zjištěno, že zákonné předpoklady pro určení výživného se vztahují k pozdějšímu termínu, než kdy byl návrh podán, nebo od něhož je výživné požadováno, přizná soud výživné od pozdější doby. To však je nutné vždy náležitě odůvodnit, a má-li být vyčerpán celý předmět řízení, je nezbytné návrh ve zbytku zamítnout (§ 152 odst. 2 o.s.ř.). Rozhodný je přitom stav existující v době vyhlášení rozhodnutí (§ 154 odst. 1 o.s.ř.). V řízení o výživném mezi manžely je třeba všemi důkazními prostředky zjišťovat důvody, které vedly navrhovatele k tomu, že ze své strany neplné povinnosti vyplývající pro ni z ustanovení § 18 a 19 zák. o rodině. Toto zjištění může být významné pro posouzení toho, zda výživné může být přiznáno se zřetelem k ustanovení § 96 odst. 2 zák. o rodině.

R 3/1976: Neschopnost rozvedeného manžela sám se živit (§ 92 odst. 1 zák. o rodině) není dána jen jeho zdravotním stavem a neschopností pracovat, ale může spočívat i v jiné objektivní okolnosti, jakou je např. péče o invalidní dítě nebo i dítě vyžadující stálou péči.

R 21/1978: Sama skutečnost, že rozvedená manželka (rozvedený manžel) pobírá invalidní důchod, nestačí pro závěr o tom, že rozvedená manželka (rozvedený manžel) nejsou schopni sami se živit (§ 92 odst. 1 zák. o rodině), pokud z tohoto důvodu nejsou s to uhradit vedle nutných nákladů na stravování také další nezbytné životní potřeby.

R 2/1966: Ustanovení § 96 odst. 2 zák. o rodině se vztahuje i na příspěvek na výživu rozvedeného manžela podle § 92 odst. 1 zák. o rodině. Trestná činnost rozvedené manželky, jež měla za následek rozvázání pracovního poměru a ztrátu možnosti výdělku, může být podle povahy konkrétního případu důvodem k použití § 96 odst. 2 zák. o rodině.

R 2/1976: Při úvaze o tom, zda rozvedený manžel je schopen sám se živit (§ 92 odst. 1 zák. o rodině), nelze zásadně přihlížet k tomu, že pobírá sociální důchod, který je mu přiznán z toho důvodu, že jeho výživa není zabezpečena od jiných osob.

R 53/1968: Schopnost rozvedeného manžela živit se sám neurčují toliko jeho výdělečné schopnosti a možnosti, nýbrž i jeho majetkové poměry; ovšem v rámci úvahy, zda a do jaké míry je výživa rozvedeného manžela zajištěna z jeho vlastního majetku, přihlédne soud i k celkovým poměrům rozvedeného manžela, k druhu majetku, k účelu, jemuž byl určen apod. (srov. s výkladem, zda lze od rozvedeného manžela spravedlivě žádat, aby zpeněžil svůj majetek, který mu slouží k zajištění přiměřeného životního standardu).

R 64/1965: Jestliže řízení o návrhu podle § 95 odst. 2 ZOR není skončeno a navrhovatelce se narodí dítě, není to překážkou pokračování v řízení, soud musí o uplatňovaném nároku rozhodnout. Narození dítěte nebrání věcnému vyřízení návrhu podle § 95 odst. 2 ZOR, který byl učiněn před slehnutím.

R 1/1967: Skutečnost, že matka je nezletilá a připravuje se studiem na své budoucí povolání, takže vůči ní mají vyživovací povinnost její rodiče (§ 85 odst. 1 zák. o rod.), sama o sobě nestačí k tomu, aby žalovaný byl zproštěn povinnosti, která je mu jako otci uložena v § 95 odst. 1 zák. o rod.

Přiměřenost příspěvku je nutno posoudit podle § 96 odst. 1 zák. o rod. (tj. jak ve vztahu k schopnostem a možnostem žalovaného, tak i ve vztahu k odůvodněným potřebám a poměrům matky), tedy i se zřetelem k tomu, zda a jak bylo v uvedené době o její potřeby postaráno ze strany rodičů při plnění jejich vyživovací povinnosti.

Doba 26 týdnů (po nabytí účinnosti zák.č. 91/1998 Sb. dvou let) zasahuje jak do doby těhotenství před porodem, tak i do doby po porodu. Podle okolností každého jednotlivého případu soud tuto dobu vymezí. Pro přiznání nároku podle § 95 zákona o rodině neplatí druhá věta ustanovení § 98 odst. 1 před středníkem zák. o rod., podle které je možné přiznat výživné jen ode dne zahájení řízení.

R 25/1967: K nákladům spojeným s pořízením výbavičky je třeba přihlédnout při vyměřování výživného pro dítě. Nárok neprovdané matky na výživu proti tomu, jehož otcovství nebylo dosud zjištěno. Lze přiznat jen za podmínek § 95 odst. 2 zák. o rod.

R 8/1970: Nárok neprovdané matky na příspěvek na úhradu výživy podle § 95 odst. 1 zákona o rodině může být s úspěchem uplatněn pouze proti muži, jehož otcovství již bylo určeno způsobem stanoveným zákonem o rodině. Nárok podle

§ 95 odst. 2 zákona o rodině může s úspěchem uplatnit jen těhotná žena, tedy žena ještě v době těhotenství, nikoli v době po narození dítěte.

Vzory podání

1. Návrh na zvýšení výživného nezletilých dětí

(§§ 28, 85 an., 99 zákona o rodině)

Městský soud
v Brně

Ve věci péče o nezl. Jana Zapletal, nar. 1. 2. 1994, bytem Brno, Jarní 2

Matka: Lenka Zapletalová, roz. Nováková, nar. 1. 3. 1964, prodavačka,
bytem Brno, Jarní 2,

Otec: Radomír Zapletal, nar. 5. 2. 1960, podnikatel, bytem Brno,
Rošického 102.

Návrh na zvýšení výživného

Trojmo

Přílohy

I.

Manželství rodičů bylo rozvedeno rozsudkem zdejšího soudu, č.j. 3C 125/97-20, které nabylo právní moci dne 20. 9. 1999. Pro dobu po rozvodu manželství byl nezletilý svěřen do výchovy matky a otci bylo stanoveno výživné ve výši 1.800,- Kč měsíčně.

Důkaz: spis zdejšího soudu v Brně 3C 125/97

výslech účastníků

rodný list nezl.

II.

Nezletilý Jan je v současné době studentem gymnázia s rozšířenou výukou jazyků. Výživné ve výši 1.800,- Kč měsíčně bylo otci stanovováno v době, kdy byl nezletilý žákem základní školy a měl potřeby a zájmy odpovídající tomuto věku. Nyní se potřeby nezletilého podstatně změnilo, vzhledem k výuce jazyků je nutné kupovat slovníky a speciální učebnice a řadu pomůcek. I mimoškolní aktivity nezletilého se rozšířily, nezl. Jan se věnuje atletice, lyžuje a rekreačně se věnuje i jiným sportům. Můj příjem činí průměrně 12.800,- Kč měsíčně, žiji se synem sama a sama hradím veškeré náklady. Žádnou jinou vyživovací povinnost nemám. Příjem otce nezletilého za poslední dva roky nepochybně vzrostl. Soudím tak z toho, že soukromě podniká, pořídil si nové auto a velký byt. Přesnou výši příjmů otce neznám. Jinou vyživovací povinnost než k nezl. Janovi otec nemá.

Důkaz: výslechy účastníků, daňová priznání otce, potvrzení o příjmu matky

III.

Vzhledem ke skutečnosti, že otec odmítá na výživu nezletilého Jana přispívat vyšší částkou, navrhuji, aby soud vynesl tento

r o z s u d e k

Rozsudek Městského soudu v Brně č.j. 3C 125/97-20 ze dne 12. 6. 1999, kterým byla otci stanovena vyživovací povinnost k nezl. Janovi ve výši 1.800,- Kč měsíčně se mění tak, že se toto výživné zvyšuje na částku 2.800,- Kč měsíčně splatnou vždy do 10. dne v měsíci předem k rukám matky, a to počínaje 1. 9. 2004. Nedoplatek na výživném je otec oprávněn splácet ve splátkách ve výši 1.500,- Kč spolu s běžným výživným pod ztrátou výhody splátek.

V Brně dne 15. 1. 2005

Lenka Zapletalová

2. Návrh na určení výživného zletilých dětí

(§ 85 zákona o rodině)

Městský soud
v Brně

Navrhovatel: Jan Novák, nar. 5. 2. 1984, student Filozofické fakulty MU,
bytem Brno, Rošického 102.

Odpůrce: Ing. Jiří Novák, nar. 1. 3. 1948, podnikatel, bytem Brno, Jarní 2,

Návrh na určení výživného

Dvojmo

I.

Rozhodnutím zdejšího soudu, č.j. 3C 125/2002-15, které nabylo právní moci dne 20. 9. 2003, bylo manželství rodičů rozvedeno. Vzhledem k tomu, že jsem byl v době rozhodování o rozvodu rodičů již zletilý, nerozhodl soud o mé výchově a vyživovací povinnosti rodičů.

Důkaz: výslech účastníků

II.

Po rozvodu rodičů jsem zůstal bydlet u matky, která také dobrovolně plnila a plní vyživovací povinnost ke mně, protože stále řádně studuji v denním studiu na Filozofické fakultě MU v Brně. Odpůrce až do půlky minulého roku

dobrovolně plnil ke mně vyživovací povinnost ve výši 2.200,- Kč měsíčně. V říjnu roku 2004 jsme se s odpůrcem pohádali kvůli mému budoucímu pracovnímu uplatnění. Odpůrce prohlásil, že už mi v životě nic nedá a od té doby mi ničím na výživu nepřispěl.

Ačkoli průměrný měsíční příjem matky činí pouze 10.500,- Kč, poskytuje mi vše co potřebuji, bydlení, stravu i kapesné. Já sám nejsem výdělečně činný, protože studuji. Nevlastním žádný majetek. Vzhledem k tomu, že jsem v pátém ročníku vysoké školy, intenzivně pracuji na diplomové práci a připravuji se na státní závěrečné zkoušky, nemohu si opatřit dostatečné finanční prostředky brigádami.

Odpůrce soukromě podniká a jeho příjem činí průměrně nejméně 30.000,- Kč měsíčně. Žádnou vyživovací povinnost kromě ke mně nemá.

Důkaz: výslech účastníků
daňová přiznání otce
potvrzení o příjmu matky
potvrzení o studiu

III.

Vzhledem ke skutečnosti, že odpůrce neplní vyživovací povinnost dobrovolně, navrhuji, aby soud vynesl tento

r o z s u d e k

Odpůrci Ing. Jiřímu Novákovi, nar. 1. 3. 1948, podnikateli, bytem Brno, Jarní 2, se stanoví ode dne zahájení řízení vyživovací povinnost k Janu Novákovi, nar. 5. 2. 1984, studentovi Filozofické fakulty MU, bytem Brno, Rošického 102, ve výši 3.500,- Kč měsíčně, kterou je odpůrce povinen platit oprávněnému vždy do 10. dne v měsíci předem.

V Brně dne 15. 1. 2005

Jan Novák

3. Návrh na úpravu vyživovací povinnosti mezi ostatními

příbuznými – prarodičů k vnukům

(§ 88 an. zákona o rodině)

Městský soud

v Brně

Ve věci péče o nezl. Jana Nováka, nar. 12. 1. 1998, bytem Nová 33, Brno

matka: Lenka Nováková, nar. 12. 8. 1972, bytem Brno, Nová 33,

otec: Jiří Dvořák, nar. 15. 7. 1968, bytem Družstevní 54, Brno

prarodiče: Josef Dvořák, nar. 8. 8. 1938, bytem Družstevní 54, Brno,

Marie Dvořáková, nar. 7. 12. 1943, bytem tamtéž,

NÁVRH na stanovení vyživovací povinnosti prarodičům

I.

Nezletilý Jan Novák se dne 12. 1. 1998 narodil mimo manželství. K určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů došlo ještě před jeho narozením. Po porodu otec nezletilého přispíval na výživu nezletilého velmi nepravidelně a nedostatečně. Dne 15. 6. 1999 nabylo právní moci rozhodnutí Městského soudu v Brně, č.j. Nc 108/99-10, kterým byl nezletilý svěřen do mé výchovy a otci bylo stanoveno platit výživné na nezletilého ve výši 800,- Kč měsíčně předem k rukám matky.

Důkaz: rodný list nezletilého dítěte

rozsudek zdejšího soudu č.j. Nc 108/99-10,

II.

První dva měsíce po právní moci rozhodnutí otec platil výživné v plné výši a včas. Od měsíce října roku 1999 otec začal částky výživného krátit, proto jsem byla nucena podat návrh na výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy. Od měsíce listopadu roku 2004 je však otec nezletilého bez pracovního poměru a na výživu nezletilého nepřispívá dobrovolně ničeho. V místě bydliště se nezdržuje. Jaké jsou majetkové poměry otce mi není známo. Domnívám se, že jinou vyživovací povinnost než k nezletilému Janovi, nemá.

Já jsem v současné době vzhledem k útlému věku nezletilého na mateřské dovolené a pobírám pouze dávky státní sociální podpory. S nezletilým Janem žiji ve společné domácnosti se svou matkou, Marií Novákovou, nar. 12. 8. 1937, která je ve starobním důchodu a pomáhá mi v péči o nezletilého. Můj otec Jan Novák již zemřel. Rodiče otce na výživu nezletilého nepřispívají ničím, i když jsem je s ohledem na jejich vysoké příjmy z nájmu několika nájemních domů v Brně mnohokrát žádala.

Důkaz: doklad o sociálních dávkách matky
doklad o výši starobního důchodu Marie Novákové
výslech účastníků

III.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuji, aby soud vynesl tento

r o z s u d e k

Prarodiče nezletilého Jana Nováka, nar. 12. 1. 1998, jsou povinni přispívat výživu nezl. Jana ode dne zahájení řízení, Josef Dvořák, nar. 8. 8. 1938, částkou 800,- Kč měsíčně, a Marie Dvořáková, nar. 7. 12. 1943, částkou 400,- Kč měsíčně, předem, k rukám matky, vždy do 10. dne v měsíci.

V Brně dne 15. 1. 2005

Lenka Nováková

4. Žaloba na určení výživného mezi manžely

(§ 91 zákona o rodině)

Městský soud
v Brně

Žalobkyně: Milada Zajícová, nar. 5. 4. 1941, invalidní důchodkyně,
bytem Brno, Okrouhlá 15,

Žalovaný: Jan Zajíc, nar. 2. 12. 1942, soukromý podnikatel,
bytem Brno, Okrouhlá 15.

Žaloba
o výživné nerozvedené manželky

Dvojmo

I.

Dne 12. 8. 1976 jsme před tehdeším MěNV v Brně uzavřeli manželství, ze kterého se narodily tři děti, které jsou již zletilé a samostatně uspokojují své potřeby. Po celou dobu trvání manželství jsme s manželem žili ve společné domácnosti a společně jsme také hradili náklady na společnou domácnost. Když v roce 1991 získal manžel oprávnění k podnikatelské činnosti, podala jsem u soudu návrh na zrušení bezpodílového spoluvlastnictví manželů za trvání manželství podle ustanovení § 148a odst. 2 občanského zákoníku, kterému bylo vyhověno. V zimních měsících roku 1994 jsem vážně onemocněla a v důsledku mé nemoci mi byl přiznán invalidní důchod. Průběh nemoci negativně ovlivnil i naše soužití.

Důkaz: oddací list
výslech účastníků

II.

Ačkoli s manželem bydlíme nadále v jednom bytě, nevedeme společnou domácnost. Výše čistých příjmů manžela z podnikání činí v průměru 1.400.000,- Kč ročně. Jeho další současné majetkové poměry mi nejsou známy. Já sama žádný majetek nevlastním. Měsíčně pobírám pouze invalidní důchod ve výši 8.500,- Kč. Žádnou vyživovací povinnost, kromě vzájemné, nemáme. Vzhledem k tomu, že se s manželem poměrně podílíme na úhradách nájemného, inkasa a dalších plateb souvisících s bydlením, které činí měsíčně průměrně částku 4.500,- Kč, zůstává mi na uspokojování mých dalších osobních potřeb poměrně nízká částka ve výši asi 4000,- Kč měsíčně, což mi nepostačuje ani na krytí základních potřeb. Naše životní úroveň je tedy velmi rozdílná a žalovaný mi dobrovolně odmítá čímkoli na úhradu mých základních a dalších potřeb přispívat.

Důkaz: doklady o výši nájmu a platbách inkasa
výslech žalovaného o příjmech a majetkových poměrech
důchodový výměr
výslech účastníků

III.

Vzhledem ke skutečnosti, že naše životní úroveň je rozdílná, navrhuji, aby soud vynesl tento

r o z s u d e k

Žalovaný je povinen přispívat žalobkyni na výživu ode dne zahájení řízení částkou ve výši 18.500,- Kč měsíčně předem, vždy do 10.dne v měsíci.

žalovaný je povinen žalobkyni uhradit náklady řízení do tří dnů od právní moci rozsudku.

V Brně dne 5. 1. 2005

Milada Zajícová

5. Žaloba na určení výživného rozvedeného manžela

(§ 92 zákona o rodině)

Městský soud
v Brně

Žalobkyně: Lenka Zapletalová, nar. 1. 3. 1964, prodavačka,
bytem Brno, Jarní 2,

Žalovaný: Radomír Zapletal, nar. 5. 2. 1960, podnikatel,
bytem Brno, Rošického 102.

Žaloba
o výživné rozvedeného manžela

Dvojmo

I.

Dne 15. 1. 2003 nabylo právní moci rozhodnutí Městského soudu v Brně, č.j. 3C 202/2002-25, kterým bylo naše manželství rozvedeno. Nezletilé děti Jan, nar. 1. 2. 1996, a Veronika, nar. 3. 12. 1999, které se z manželství narodily, byly pro dobu po rozvodu svěřeny do mé výchovy. Odpůrci byla uložena povinnost přispívat na výživu nezl. Jana částkou ve výši 2.200,- Kč měsíčně, a na výživu nezl. Veroniky částkou ve výši 2.000,- Kč měsíčně.

Důkaz: výslech účastníků

spis zdejšího soudu zn. č. 3C 202/2002

II.

Vzhledem k nízkému věku obou dětí, si nemohu zajistit zaměstnání na celý úvazek. Nezletilý Jan od září 2004 navštěvuje zvláštní školu a vyžaduje zvláštní péči. Pracuji proto jako prodavačka na částečný úvazek s průměrným výdělkem 6.600,- Kč měsíčně.

Žalovaný mi dobrovolně na požádání na zabezpečování mé výživy ničím nepřispěl.

Současný průměrný příjem žalovaného činí 25.500,- Kč měsíčně. Kromě vyživovací povinnosti ke mně a našim dětem žádnou jinou vyživovací povinnost nemá.

Důkaz: výslech účastníků

potvrzení o příjmech účastníků

III.

Vzhledem k tomu, že naše manželství bylo rozvráceno převážně porušením manželských povinností žalovaného, a já nejsem schopna s ohledem na péči o nezletilé děti samostatně uspokojovat všechny své potřeby, navrhuji, aby soud vynesl tento

r o z s u d e k

žalovaný Radomír Zapletal, nar. 5. 2. 1960, je povinen přispívat žalobkyni Lence Zapletalové, nar. 1. 3. 1964, na výživu částkou 3.200,- Kč měsíčně předem vždy do 10. dne v měsíci, počínaje dnem podání návrhu na zahájení řízení.

V Brně 12. 1. 2005

Lenka Zapletalová

VI. Závěrečná část

Úkoly:

1. Posuďte úroveň českého rodinného práva s ohledem na standardy vyplývající z Listiny základních práv a svobod a z mezinárodních paktů, zejména Úmluvy o právech dítěte.
2. Uveďte, co znamená a *harmonizace* a *unifikace* práva a zda tyto tendence přichází v úvahu na poli rodinného práva.
3. Zabývejte se *rekodifikací* rodinného, resp. občanského práva.
4. Uveďte konkrétní návrhy *de lege ferenda* v rodinném právu.
5. Uveďte, zda jsou laické kritiky právní úpravy osvojení opodstatněné. Zabývejte se problematikou „právně volného dítěte“, zejména ve vazbě na „utajené porody“.
6. Je možné konstatovat, že současná právní úprava rozvodu představuje moderní prostředek, kterým lze komplexně a definitivně řešit otázky založené manželstvím?
7. Zabývejte se alternativními formami řešení krizí, konfliktů a sporů mezi subjekty rodinného práva.
8. Co je podstatou mediace?
9. Jaká je role „rozvodových“ advokátů?
10. Může psycholog, event. pedagog zmírnit dopad rozvodu na dítě? Jaká je role soudních znalců a dalších profesionálů ve věcech péče o nezletilé?
11. Jaké nové instituty jsou zakotveny v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí?
Proč byl tento zákon přijat, co se očekává a jaké jsou obavy?
12. Jakou roli hraje Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí?
13. Uveďte, jak je chápán institut veřejného ochránce práv v tradičních demokraciích a co se od něj očekává u nás ve ochrany nezletilých dětí.